

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	240 K
Félévre	120 K
Negyedévre	60 K
Egy órára	20 K

Egyes szám ára 80 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Obllityeva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 2.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Veliki Beeskerek, 1920.

XLIX. évfolyam. 122. szám.

Szombat, június 5.

Az angol parlamentben

mind sürűbben szólalnak meg olyan hangok, amelyek a versaillesi és st-germaini békeszerződések revízióját sürgetik. Az angol politikusok és államférfiak elsőnek látják be, hogy ezekben a békeszerződésekben olyan imperialista törekvések érvényesültek, amelyek végeredményében lehetlenné teszik a legyőzött országokban a normális gazdasági viszonyok helyreállítását. Az angol politikusok most már azon a ponton vannak, hogy belátják: ha már politikai igazságot nem tudtak mindenben szolgáltatni ezekkel a békeszerződésekkel, legalább a gazdasági igazság álláspontját meg kell védeniök.

Dr. Reinhold szász pénzügyminiszter említette egyik legutóbbi beszédében, hogy Sir George Trevelyan, az angol parlament liberális csoportjának egyik vezetője mondotta neki: „Angliában már csak afelől tárgyalnak, hogy ezt a revíziót hogyan vigyék keresztül.”

A papir hatalmas, ha törvénynek hívják. Ámde nem mindenható. Rendkívülit is nyújthat sokszor a törvény, de mégse mindent. A versaillesi békeszerződés gazdasági rendelkezéseiben olyan terheket rótt Németországra, amelyeket még a német nemzet se bír el; a győztes államok, amikor a béke feltételeit diktálták, arra gondoltak, hogy a németektől egyszeribe megkapják minden kárpótlását és kártalanítását a sok esztendő háborújának. De éppen ez az, ami a valóságban lehetlenné válik és a legélesebben demonstrálja a német és osztrák részről hangoztatott igazságokat. Az entente úgy látszik maga sem tudja még, hogy milyen gazdasági célokat kövessen. Ma még nem tudhatjuk, mi lesz a világkereskedelmi politika új iránya. Az entente legelső állama, Anglia is a legnagyobb kereskedelempolitikai problémák előtt áll, éppen ama kínos zavarok következtében, amelyeket a háború folyamán az entente által kezdeményezett és könyörtelenül végrehajtott gazdasági blokád zúdított Középeurópa népére. Ez természetesen visszahatott az entente államokra is, aminek kövekezményei még súlyos világ gazdasági bonyodalmakat rejtegetnek. Az angol gazdaságpolitikusok a mai helyzetben tehát akkora feladatok megismerése és megértése előtt állanak, amelyeknek megvalósítását nem tudják másképpen elképzelni, mint az erőszak diktálta versaillesi és szt-germaini békeszerződésének revíziója után.

Ennek az igazságát az angolok után be kell látnia az entente minden népének és meg kell csinálni a revíziót.

Az angol-orosz tárgyalások.

Két év elkeseredett erőlködése végre meggyőzték úgy látszik Angliát, hogy mint hadviselő és hadakoztató állam — mert hiszen az Oroszország belsejében gombamódra elszaporodott ellenforradalmi akciók, a nagy lengyel offenzíva mind angol számlára verekszik — nem győzheti le Szovjet-Oroszországot. A küzdelmet tehát arra a térre tereli Anglia, ahol eddig a legtöbb sikert aratta. A diplomácia szövevényes labirintusában akar elbánni Oroszországgal. Szövetségesének tudtával — vagy legalább is esőndes részvételével — már hónapokkal ezelőtt megkezdődtek Anglia és Szovjet-Oroszország között a tárgyalások. Nyilvánosságra azonban semmi pozitívum nem került. Anglia féltette a presztízt. Tartott tőle, hogy a diplomácia talaján nem otthonos orosz delegáltak ravaszabbak találnak lenni mint az angol diplomaták. Így azután a tárgyalásokat, azok megindítását hivatalosan mindig megcáfolták, de a hír makacsul tartotta magát. Most azután hivatalosan is elismerik végre, hogy a tárgyalások Anglia és Oroszország között megkezdődtek. Anglia azonban még most is, mikor nyilvánvaló Oroszországgal szemben az entente tehetetlensége, formulákon töri a fejét: kijelenti, hogy ezek a tárgyalások csak kereskedelmi irányúak, viszont ezzel szemben felvonultatja leg súlyosabb embereit a tárgyalásokra: Lloyd George-ot, Bonar Law-ot, Lord Curson-t, ami pedig nem teszi valószínűvé, hogy ezek tényleg csak kereskedelmi tárgyalások. Mai sürgönyeink a következők:

Berlin. Londoni táviratok szerint a jövő hét folyamán Londonba érkeznek Millerand francia és Nitti olasz miniszterelnökök, hogy Krassinnal, az orosz követtel tanácskozzanak és meghallgassák a moszkvai kormány előterjesztéseit.

Páris. Lloyd George ma visszaérkezett vidéki nyaralásából és még aznap délelőtt résztvett a minisztertanácson. Aznap délután 3 órakor fogadta Krassin orosz delegáltat és annak titkárát Liskow-ot.

London. Politikai körökből kiszivárgott, hogy a szövetséges kormányok már hetekkel ezelőtt közös megállapodásra jutottak, hogy mint fognak az orosz delegálttal érintkezni. Értesítették Millerandot és Nitti-t, hogy a tárgyalásokon egy-egy megbizottal képviseltesék magukat. A francia kormány delegáltja Jules Cambon londoni francia nagykövet az olasz kormány megbizottja, még nem ismeretes.

Páris. Londoni jelentések szerint Millerand határozott kívánsága, hogy az ő megbizottja nem mint hivatalos megbizott, hanem mint érdeklődő magánember vegyen részt a tárgyalásokon. Ugyanezt a kívánságát fejezte ki Nitti is. Ezzel azt akarják jelezni, hogy a tárgyalások tisztán angol-orosz jellegűek. Anglia részéről Lloyd George, Bonar Law, Lord Curson és a külügyi államtitkár vesznek részt.

London. Az angol sajtó úgy kommentálja a folyó tárgyalásokat, hogy ez csak előzetes megbeszélés a kereskedelmi összeköttetés újra fölvetésének. A Petit Parisien ezzel szemben azt állítja, hogy már a tárgyaláson résztvevő politikusok nevére követeztetve látszik, hogy politikai tárgyalások folynak, bárha Anglia takarni igyekszik, minthogy Szovjetoroszországot nem ismerte el eddig.

***

TRÁCIA OKKUPÁLÁSA BE VAN FEJEZVE.

Lyon. A görög király párisi tartózkodása alatt meglátogatta Millerand miniszterelnököt és megköszönte neki a segítséget, melyet Trácia megszállása alkalmából Franciaország Görögországnak nyújtott. Trácia okkupálása minden incidens nélkül folyt le különben.

A NÉPSZÖVETSÉG NYÁRI ÉS ŐSZI ÜLÉSSZAKA.

Lyon. A népszövetség július 27-én San-Sebastianóban, ősszel pedig Bruxellesben fog tanácskozássra összeülni.

Róma. A finn parlament felszólította a kormányt, hogy végezzen el minden előmunkálatot, amely ahhoz szükséges, hogy a finn nép a népszövetségbe beléphessen.

TREVELYAN A VERSAILLESI BÉKE REVÍZIÓJÁRÓL.

Drezda. A Bayerische Staatszeitungnak jelentik: Dr. Reinhold, a szász pénzügyminiszter tegnapi beszédében közölte, hogy közvetlenül a Kapp-féle puccs előtt beszélt Trevelyannal, aki nála volt és a következőket mondotta: Angliában már nem arról beszélünk, hogy a versaillesi békét revideálni kell, hanem hogy mi módon kell revideálni. Franciaországnak nincs többé szabadkeze Németországgal szemben, mert Angliának szüksége van arra, hogy Németország átvegye Anglia termékeit és hogy a Kelet ellen védőpaizsul szolgáljon. Anglia gondoskodni fog róla, hogy Németország tönkre ne menjen. Ebből a tényből következteti dr. Reinhold, hogy Németország helyzete a sprai konferencián nem lesz olyan kedvezőtlen.

CSEH-LENGYEL HARCOK SZILÉZIÁBAN.

Márisch-Ostrau. Kelet-sziléziában, az anarchia egyre növekedőben van. Minden nap valóságos ütközetek fejlődnek ki a cseh csendőrök és a lengyel munkások között. Legutóbb is a Karvin és Dombra községek közti erdőben cseh csendőrök összeütköztek 50 főnyi sztrájkoló lengyel bányászcsapattal. 2 csendőr, 2 munkás meghalt, 20 mindkét részről súlyosan megsebesült. Az entente-missziók ez akciókkal szemben teljesen tehetetlenül és tanácstalanul állanak.

Márisch-Ostrau. A lengyel munkások folytatják a harcot úgy, hogy lengyel részről valóságos front van kialakulóban. Ha a hatóságoknak rövid időn belül nem sikerül a lengyel munkásokat megnyugtatnia, úgy Sziléziában a rend rövid időn belül teljesen fölborul. Az entente-missziók a bizonytalanságra való tekintettel székhelyüket Karwinból Endlaiba helyezték át.

A BOLSEVISTÁK ELFOGLALTÁK MINSZK VÁROSÁT.

Amsterdam. A „Morning Post” varsoi tudósítója jelenti, hogy a bolsevisták elkeseredett véres küzdelem után elfoglalták Minszk városát. Ezzel a ténnyel az egész lengyel front tarthatatlanná vált.

RÖVID HIREK.

Drezda. A cseh igazságügyminiszter kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy Holz kommunistavezért politikai bűnösnek tekintik és nem adják ki Németországnak.

Berlin. A stettini pályaudvaron letartóztatták Sliwkin pétervári mérnököt, akinél 10 millió rubelt és 1 és félmillió márkát találtak. Ujra gurul a rubel.

Prága. Muna kommunistavezért, aki Massaryk ellenjelöltje volt, szabaddá helyezették társaival együtt, mert amnesztiát kapott.

Róma. Az olasz parlamentet június 5-án nyitják meg.

Bruxelles. A belga királyi pár Braziliába utazik, hogy viszonzza a brazil elnök látogatását.

Bombay. Indiában körülbelül 12.000 vasutas sztrájkba lépett. A sztrájk nem politikai jellegű, hanem bérharc.

Ossijek. Grubits észéki kormánybiztos a községi tanácsot fölfüggesztette, mert legelső ülésén is már szabálytalanul jártak el. A törvény értelmében ugyanis azonnal polgármestert kellett volna választaniok.

MENNYI LESZ MAGYARORSZÁG IDEI TERMÉSE?

Hat és félmillió métermázsza gabonafőlslegre számítanak.

A „P. L.”-ban cikk jelent meg Bacher Emil, a Viktória-gőzmalom igazgatójától Magyarország ezidei terméskilátásairól és a gabonaneműekben való kiviteli lehetőségéről. A cikk rámutat arra, hogy a gabonaneműeknek mostani világára mellett még a megkisebbedett ország is 9—10 és félmillió hasznot biztosíthat magának kenyérmagfőlslegei kivitele útján. A cikk szerint a tiszántúli vetésterületeknek csupán 50 százalékát művelték meg és ennek folytán az új országghatárok között körülbelül 2.022.000 katasztrális hold terület van búzával és 1.023.900 katasztrális hold rozssal bevetve. Ennek a vetésterületnek a hozama az idej kedvező terméskilátások tekintetével búzából 15,938

ezer métermázsza, rozsból 7.684.000 métermázsásra becsülhető. Így a két legfontosabb kenyérmagból 23,6 millió métermázsásra számíthatnak az idej természtendőben. A szükséglet vetőmagban a termés egy tizede, szóval 3,6 millió métermázsza, belfogyasztásra pedig, fejenként 2 métermázsza kenyérmagvat számítva, 15 millió métermázsza. Így tehát búzából és rozsból 5 millió métermázsza fölösleg maradna. De mivel a békeévekben sem érte el a fogyasztás a fejenkénti 2 métermázsát, egész bizonyos, hogy az idén sem lesz a fejkvóta 1,8 métermázsánál nagyobb és így 6,5 millió métermázsza gabonát és rozst tudna Magyarország exportálni a külföldre. Árpából is 1—2 millió métermázsza kivitelre számítanak. Cikkirő azt javasolja, hogy a buza árát az új termésre nézve a belföldi fogyasztás részére 800 koronában állapítsák meg mázsánként a termelőnél átvéve, úgy hogy a fővárosba szállítva 1000 korona volna a buza métermázsája. A világpiacon árkak tekintetbe véve cikkirő szerint 2500 K-ért adhatná Magyarország buza fölöslegének 9-ját a külföldnek és mivel az állam az exportált mennyiséget mázsánként 1000 koronáért vásárolná a termelőktől, a 6—7 millió métermázsza exportált buza, rozs és árpa révén 9—10 és félmillió korona hasznot biztosíthatna az államkincstárnak.

HIREK.

Nagságos asszony

milyen szép kegyed, milyen bájos, kedves tü-nemény, mikor végig lejt kecsesen a korzón, alakja szép, sugár, mint karsu lilium, arca mosolygó, derűs tavaszi napsugár, szeme mélytűzű, fénylő drágakő, bőre fehér, tiszta habserű vagy mint csiszolt alabástrom márvány sírokon, karjai lágy, meleg hullámvonalak, járása finoman zengő, édes muzsika, ruhája... ah... ruhája csodaszép bájos költemény, drága akarata, elgondolása szép fejének, busongó, dolgozó, kedves férjura fájo zsebének, cipője: bőrből formált izgató, pajzán, titkos gondolat... Nagságos Asszony, egy szóval, oly hercegi Kegyed, oly igéző, vonzó és csodás, felhőpárnakon libbenő édes látomás, kacaja: vékony csengetyűsző ártatlan báránka nyakán, a napsugár, ha rásüt, táncol és nevet és fodrozik szoknyája selyme karsu derekán, Nagságos Asszony!... oh, kisérnem ma is hazáig, ha elhagyta már a főteret és az udvarló, monoklis, imádó sereget, mennék ma is mellette lassan, halkán beszélve szepet... de nézze... Nagságos Asszony, ma oly nehéz az élet, olyan szomorú, ma nem lehet csak egyetlen vágyunk az új ruha, cukrászda és korzó és a hus kilója ötven korona és jó pajtásom az ura, munkától fáradtan hazamenni látom — ott a tulsó oldalon... árnyéka, lássa... mily megtört ott a falon... és hogy siet, nem is látja, hogy Kegyed már szintén hazatér... nem, Nagságos Asszony, inkább nem megyek, inkább nem beszélünk a kapu előtt órahosszat: főzön csak az urának vacsorát... és nézze, igérje meg, — a kedvemért, — hogy aztán nem megy moziba, nehogy ma is sirva kérdezze a kislia, hogy Apuka kérem, hol van megint az anyuka?!... dűs.

Urnapija. Az urnapi ünnep az idén is a hagyományos díszes keretek között folyt le. A körmenetben résztvettek az összes hatóságok képviselői. A katonaság díszkíséretét egy század gyalogság látta el.

Koszorúmegváltás. Özv. Daun Gyuláné halála alkalmából koszorúmegváltás címén dr. Magyar Károly 300 koronát, dr. Eibeschi Miksa és neje 50 koronát küldtek a róm. kath. árvaháznak.

Balázs Rezső Annau Teréz elhalálozás alkalmából koszorúmegváltás címén 60 koronát adományozott lapunk útján a r. kath. árvaháznak.

Elveszett. Az urnapi körmenet alkalmával elveszett egy női arany karkötőóra apró briliánsokkal. A becsületes megtalálót, aki illő jutalomban részesül, kéri, hogy az órát adja be a pénzügyi palotában a pénzügyigazgató irodájában.

Köszönét. Koszorúmegváltás fejében adakoztak: a Chevra-Kadisa javára özv. Deutsch Jakabné és özv. dr. Mencer Izidorné 100—100 koronát, Fischer Károly és Halász Miklós (Orlód) 500 koronát, özv. Bergenthal Albertné, Gedeon Sándor és neje, Sonnenfeld József és neje, Bergenthal Hermann és neje, Sonnenfeld Lipót (Csenta) és neje 30—30 koronát, Pollák Zsigmond és neje, Fischl Jakab és neje 100—100 koronát, Pollák Juliska és László 20—20, Neumann Mór és neje 10 koronát; a nőegylet javára: özv. Kurländer Imréné és dr. Stein Józsefné 100—100 koronát. Fogadják a nemesszívű adakozók ezen intézmények hálás köszönését.

Bajnoki Footballmatch Novisadon. A Beograd Sport Klub és az Ujvidéki Testgyakorlók köre közt tegnap délután 6 órakor óriási közönség előtt barátságos mérkőzés folyt le. Bár mindkét csapat elsőrangú, játéka mégsem nyújtott sok élvezetet, mert a játék teljesen unfair volt. Eredmény: (:) felidőben 1:0 Beograd javára. Mindkét csapatból igazán szép játékokat csak a két kapus produkált, különösen Nemes, az UTK kapusa volt formában. A közönség melegen ünnepelte.

A Bacskekereki Futar holnap szombaton a következő tartalommal jelenik meg: Látogatás egy hadimilliomosnál. — Dohányközpont. (Szenzációs felfedezés a dohányzás egyszerűsítésére) — Vallott Braunék éjjeli öre. — Lelki masszáz. (Egy hadifőnökből hazatért férj balesete. Dr. Sarlatan Ede lelki tanácsai) — Köztünk maradjon!... (Válás után.) — A humorember. (Eisbeer, maga már megint viccel...) — Vékony Náci verse. — Vers Ungvári Miklóstól. — Csodabogarak. (A szórakozott professzor, különös feljelentés, stb. A lap ára 4 korona.)

Hangversennyel egybekötött halestély. Ma, péntek este a „Klub”-kávéházban Rácz Péter híres cigányprimás hangversenye mellett nagy halestélyt (halászpaprikás, sült- és rántott-hal, turósesusza). Jó italok, gyors és pontos kiszolgálás.

Százezer frank egy bélyegért. Párisban egy árverési csarnokban egy 1847. évből származó Mauricius bélyeg százezer frankon kelt el. Ebből a bélyegből összesen csak tíz-tizenkét darab van, amelyet Bordeauxban találtak.

A francia elnök állapota. Deschanel elnök — mint Párisból jelentik — jól töltötte a keddi éjszakát és szerdán reggel már anynyira jól érezte magát, hogy maga akart elnökölni a délelőtti minisztertanácson, az orvosok azonban a legteljesebb nyugalmat ajánlották. Orvosi rendeletre az elnök a legközelebbi napokban a vidékre megy üdülni. Az elnököt szerencsés megmenekülése alkalmából valósággal elárasztották az üdvözlő táviratokkal. Többi közt táviratot küldtek az olasz, a belga, az angol és a spanyol uralkodók is. A szerda délelőtti orvosi jelentés szerint az elnök könnyebb zuzódási sebeket szenvedett arcán és ballában, de állapota teljesen kielégítő.

Sándor görög király regényes házassága. A görögök ifjú királya, aki 1917-ben került trónra váratlanul, miután apja, Konstantin, a világháború bonyodalmaiban kénytelen volt lemondani a trónról, néhány nap óta Párisban van. A francia lapokból tudjuk meg, hogy Sándor király, aki most 27 esztendő, voltaképp felesége látogatására utazott Párisba. A király ugyanis még trónörökös korában udvarolt Manos ezredes leányának, aki a királyné udvarhölgye volt. Mikor Sándor trónra került, Manos ezredes leánya hirtelen elutazott Görögországból és Párisban telepedett meg. Mint a francia lapok most megírják, Sándor király feleségül vette elutazása előtt a szép udvarhölgyet, akivel azóta — tehát több mint két esztendeje — nem találkozott.

Ne dobja el a meggy és cseresznye szárat, hanem vigye a Gyógynövény Részvénytársasághoz (Guttman-cég mellett), ki a legmagasabb áron minden mennyiséget megvásárol.

Sport gyermekkoosít veszek. Cim a kiadóban.

Trónbeszéd a színpadon. Pompás jelenet játszódott le nemrég egy olasz színházban. Nagy történelmi színművet adtak, melyben a királynak többek közt a trónbeszédet kellett fölolvastatnia. Az udvar, a főnemesség, a vidék és a hadsereg képviselői ünnepélyes méltósággal állnak kétfelől a színpadon a trón mellett, a király vontatott, méltóságos léptekkel felmegy a trón lépcsőin és mindenki meghajlik. A miniszterelnök papirtekercset nyújt át a felségnek — ez a trónbeszéd. A király ünnepélyesen kibontja a tekercset, ránéz és megdöbbenve látja, hogy a papírlap üres. Mit tegyen? A rendező, úgy látszik, tévedett. A trónbeszéd nagyon hosszú és a sugó messze van. Felsőfélegnek mentő ötlete támad. Még egyszer ráveti szemét a papírlapra, összehajtja és átnyújtja a miniszterelnöknek:

— Olvassa! A miniszterelnököt ez az üjtés egy kissé kihozza a sodrából, de felbontja a tekercset, ránéz és azonnal tisztában van a helyzettel, összehajtja ő is a papirtekercset, leveszi melléről a pompás sárgaréz-rendjelt és a „trónbeszéd”-del együtt a király lábai elé teszi önértzetesen:

— Felsőg, nem értek egyet a trónbeszéd tartalmával és így lemondok.

Ezzel meghajtotta magát és nem várva be a választ eltűnt a színpadok mögött.

MŰVÉSZET

Képkiallítás Vrsacén. Cvetkovity—

Stefanovity beogradi festőművész általunk már jelzett kollektív képkiallítása nagy erkölcsi siker és a közönség élénk érdeklődése mellett folyik tovább. A művész résztvett a nyolc évig tartó hosszú hadjáratsorozatban és mint a második hadsereghez beosztott hadifestő, alkalmat keresett és talált is igen hálás, érdekes ötletek megvalósításához. Főerőssége a tájakvarell, a melyben igazán nevezetesen produkált. Az olajtechnikája még nem teljesen kiforrott, még nem a nagyskalájú kompozíciók egyenértékű vászonra való átültetésére hivatott, de mindenesetre az értékes művészi fejlődés útján van. Nagvobbigényű vásznai közül különösen a nagy Meglenatáj áttekintése, hadseregszállással, kórházzal és a fronttal bír érdekl. Nagyon jó hét raguzai tájkompozíciója, korfui, szaloniki és boszniai jelenetei, Stepa Stefanovity vojvoda markáns portréja és török népjelenetei. — Az állam már több festményt vett meg a művésztől, a vrsaci társadalom vételkedve pedig szintén kielégítő, úgy hogy a művész további kiállításainak (Beeskerek, Kikinda) bizakodással nézhet elébe.

A palicsi üdülőhely megnyitása.

(Tudósítónk jelentése.)

Subotica-Szabadka, május végén

A napokban nyitották meg Palics ismert fürdőhelyén, Szabadka mellett az első jugoszláv munkásbiztosítási pénztárak által alapított üdülőhelyet. Miután az előkészítésben Bánát több városa részt vett, nem minden érdeknélküli a szanatórium mibenlétéről, felszereléséről stb. hallani.

A Vojvodina területén 9 pénztár van, ebből Baját, miután az országon kívül fog esni és a felszámoló zentai kerületi biztosító pénztár le kell számítani. A többi 7 pénztár együttesen megvásárolt Palicson egy kétemeletes modern villát és üdülőszanatóriumnak rendezte be. Az egész munka rendkívül gyorsan ment; áprilisban határozták el egy üdülőhely alapítását és rövid 4 hét alatt összegyűjtötték a szükséges 500.000 koronát, a miniszterium kinevezte a telep vezetését, a felszerelést, szanatóriumi kellékeket berendeztek és május 16-án minden ünnepélyességgel, minden formalitás nélkül megnyitották a volt Magyarország területén a második pénztári szanatóriumot. (Az első a szentendrei, mely a budapesti pénztár tulajdona.)

A szanatórium megnyitáskor jelen voltak: Brkić Vojin II. oszt. felügyelő, a szociálpoliti-

kai miniszterium osztályfőnöke, Lepadát Ilija a szabadkai pénztár miniszteri biztosa, Radó Imre szabadkai, Gyöngyösi Dezső zombori és Altmann Jenő verseci pénztári igazgatók.

Az új intézmény létrehozásában főként Brkić, Altmann és Radó urak fáradoztak. A szanatórium 30 beteg pénztári tag (hivatalnokok, munkások) számára van berendezve. Ezekből minden pénztár 4-4-et küld 4-6 heti üdülésre. A nyári idény alatt tehát (május 15—október 15) minden pénztár 20 beteget utal be Palicsra. A miniszterium egy másik, szintén 30 személyes villa rekvirálását is tervezi, mely esetben kétszerannyi beteg és lábadozó utalható be.

A legfontosabb az, hogy a szanatórium konyhája házikézelésben van, miután a betegeket nem akarták a vallalkozók kénye-kedvének kitenni. Egy beteg a kiküldő pénztárnak napi 50-60 koronájába kerül. Arra törek-szenek, hogy a beteg egy hét alatt legalább 2-3 kilóval gyarapodjék. Ellátás, élelmezés kifogástalan. Ötször van napjában étkezés, háromszor husétel, kitűnő minőség és mennyiségben.

A szanatóriumalapításra szükségelt 500.000 koronát a miniszterium 100.000 koronás adománya csökkentette, a többi előleges beutalással és gyűjtéssel adták össze a pénztárak. A központi kezelés az egyes kerületekre a következő összegeket állapította meg: Szabadka 12.000, Ujvidék és Zombor egyenként 7300, Zenta 4500, Baja 3000 koronát küldtek előre. A városi társadalmon belül rendezett gyűjtés eredménye pedig a következő volt: Szabadka 200.000, Ujvidék 100.000, Versecz 70.000 korona. Ez azonban még nem minden, miután az új szanatórium felszerelése ugyanennyit igényel. Csak újabb adományokkal lehet ezen intézményt nagy céljához közel-hozni, hogy a fegyöngült szellemi és fizikai munkaerőket ismét rendeltetésüknek visszajuttassa. Mint értesülünk, ezirányú gyűjtés a Bánát többi városaiban is nemsokára kezdetét veszi.

A szanatórium vezetésében Bánáthól eddig Versecz van képviselve és pedig dr. Dragić Vladimir rendőrfőnök, a verseczi pénztár miniszteri biztosa által, aki a vezetés a lelnöke és Altmann Jenő igazgató által, aki igazgató-sági tag.

Az üdülő-igazgatóság elnöke Ilija Lepadát, min. biztos, vezető-igazgató Radó Imre. Ad-minisztratív teendőit a suboticei pénztár általános megelégedésre végzi. Két orvos rendel állandóan a nagyszerűen berendezett szanatóriumban. Földszinten van a női osztály, az emeleten vannak a többi helyek. A szobák tágasak, szellősek, 2-3 ágygal. A betegek beutalása már megkezdődött. A verseczi pénztár eddig 4 beteget utalt be a „Palicsi üdülőhelyre.”

Nyilttér.

***

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

***

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik forrón szeretett

TERIKÉNK

halála alkalmával részvétünkkel, a temetésen való megjelenésükkel, koszoru- és virág-adományokkal igyekeztek enyhíteni méretetlen nagy fájdalmunkat, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Annau-család.

A Gazdasági Rt. butorosztálya

1074

keres a szerb nyelvet tökéletesen bíró

elárusítónót.

Polgármesteri hivatal Vel. Beeskerek 739—1920 sz. 1063

Hirdetmény.

Mindazon ujoncok, akik átadták okmányaikat arról, hogy a volt osztrák magyar hadseregben szolgáltak, kötelesek ezen okmányaikat, illetőleg az ezekre vonatkozó parancsnoksági végzéseket a városi főjegyzői hivatalban kézhez venni.

Vel. Beeskerek, 1920. június 1-én.

Berberszki s. k., polgármester.

Polgármesteri hivatal Veliki Beeskerek. 7528—920. sz. 1061

Hirdetmény.

Mindama pekek, akik a helyőrség részére hajlandók volnának **kenyeret sütni**, jelentkezzenek a helybeli ezredparancsnokságnál mielőbb.

Veliki Beeskerek, 1920. május 30-án

Dr. Grubity s. k., polgármester h.

Torontáltorda község előljáróságától. 378—1920. szám. 1048

Árverési hirdetmény.

Torontáltorda község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező s a község központján fekvő 1393 □ ölnyi belseiséget a rajta épült s szilárd anyagból készült, volt uradalmi **magtár-épülettel** (granarium) együtt kizárólag mámalom céljára, nyilvános árverésen örökáron eladja.

Az ingatlanok nyilvános árverésen leendő eladására határidőül és helyül **1920. évi június hó 26. délelőtt 10 óraját**, Torontáltorda község tanácstermét tüzi ki.

Kikiáltási ár 400.000 koronában állapították meg, mely összegnek 10%-át tartoznak árverelni szándékozók az árverési eljárást vezető községi bíró kezéhez — az eljárás megkezdése előtt — bánatpénzkép készpénzben letenni.

Zárt írásbeli ajánlatok, melyekben ajánlattevők kijelentik, hogy az árverési feltételeket ismerik és azoknak magukat alávetik — a megfelelő bánatpénzzel ellátva — az árverés kezdetéig községi bíró kezéhez leteendő.

Utóajánlatok el nem fogadtnak. Megjegyeztetik, hogy Torontáltorda községnek 5000 főnyi lakossága van, határa 9000 kat. hold s malom a községben nincs.

Részletes árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Torontáltorda, 1920. évi május hó 24. én.

Községelőljáróság.

Keresek megvételre

könnyű fedeles hintót.

KURLÄNDER IMRE
Veliki Beeskerek.

119

Ház eladás.

Az Aranyeva (Arany János) utca 25. sz. alatti ház szabad kézből eladó.

Cím a kiadóhivatalban. 997

Eladók

994

különféle háztartási tárgyak, vil-lanyesítók, egy garderoeszek-rény, egy teljesen új mangoró stb.

Megtekinthetők naponként délután 2—5 óra közt Veresmartiova (Uri) utca 3. sz. alatt

Műszaki kereskedők. iparüzemek és gé- szek figyelmébe!!

Henger- és gépolaj, To-
votte sárga gépszir,
gyanta, csapágyfém,
asbest és gummilemez,
asbestszinór, olajzó-
kannák, vizállást mu-
tató üvegek, zsirzók és
egyéb műszaki cik-
kek, kötélárú, istráng,
kötőfék, marhakötél,
karbid, karbid-gyertyák
és égők raktáromról
azonnal szállíthatók.

Varrógép- és kerékpárészek

új kerékpárok, tömlők,
köpenyek, szelep- és
pumpatömlők, gummi-
oldat, varrógép- és
kerékpárolaj nagybani
beszerzési forrása

Földvári Béla
gépraktára Óbecse.

Telefon 83. 1032

Megvételre keresünk
1/2 HP váltakozó áramu
vilanymotort.
Cím a kiadóhivatalban. 879

CSEGESZNYE
nagyban esetleg fáról
is leszedhető kapható
Cím a kiadóhivatalban.

Mezőgazdasági gépek!

Több Mc. Cormick kéve kötő, fűkaszálo, továbbá
Clayton & Shuttleworth 8 HP cséplőszerel-
vény elevátorral, teljesen újjá javítva, eladó.
Elek Jenő gazdasága Veliki Zsam. 1000

Gyapjufonoda.

Zentán egy teljesen modern, gőzüzemű gyapju-
fonodát létesítettünk, ahol minden szak-
mába vágó munka a legpontosabban készítettik.
Gyapjut vásárolunk! 923
Gyapjut cserélünk, veszünk és vámra dolgozunk.
Gyapjufonó és feldolgozó iparvállalat Zentán.
Gyártelep: Hauer József-féle cementgyártelep. Telefon 114

Német nevelőnő

Kitűnő bizonyítványokkal, 2 éve egy helyen
alkalmazásban, jobb házban állást keres.
Leveleket a fizetési feltételek megjelölésével
„Junius 15“ jellegre a Mangold-féle könyv-
kereskedés továbbit Veliki Becskerekén.

Mérlegképes könyvelőt

csak elsőrangú erőt keresünk.
Ajánlatokat e lap kiadó-
hivatalába kérünk.
1058

Sürgős felhívás.

A Közellátási Miniszteriumnak Novisadon a közfogyasztás céljaira
**1 hajórakomány, 30 vagon valódi angol
98/99 százalékos rézgalic érkezett.**

Ára elvámolva ab Novisad 9 dinár vagyis 36 korona.

Sürgősen felhivatnak a főispáni hivatalok, járási
szolgabírák, községi jegyzők, előljáróságok, szövet-
kezetek, gazdakörök, szőlőbirtokosok és egyéb érde-
keitek, hogy szükségletüket jelentsék be azonnal
táviratilag a

„VOJVODINA“ BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál
Novisad — Ujvidék

ki a szétosztást intézi s hova a megrendeléssel egyidejűleg a rendelt
mennyiségért járó pénzüsszeg is beküldendő.

**Sz ölbirtokosok, községek, szövetkezetek azonnal iratkozzanak
össze s rendeljék meg együttesen szükségletüket.** 1047

Elsőrangú

Kutricai fehér bor

kapható nagyobb mennyiségben is
PRÉMEDE vendéglősnél
Pupinova (Árpád) utca 2. 1068

Elsőrendű ragasztott és varrott

gépszijak

minden méretben. . . Gépolaj, gépszir, géptömítések,
csapágyfém, kévekötszineg, malomhevederek minden
méretben. . . Massey Harris aratógépek és alkat-
részek. . . Mindennemű gazdasági gépek.
Új cséplőkészletek azonnal szállíthatók.
Braun Marcel, Veliki Becskerek.

Vasáru (szög, drót, karbid piéh stb.) és

csak nagyban kapható
M. Ivanovicsnál

Pasityeva (Tomasováci) u., Turinszky Péter
raktárában. 1066

Szőregen egy 1073

modern ház

25 év óta fennálló vendéglővel eladó.
Tudakozódni lehet

Beck Antalnál, Szőreg

Lenauova (Lenau) utca 2. sz. alatti

ház eladó.

Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.
1065

Kocsis állást

lehetőleg parádés, keresek azonnali belépésre.

Szekulics Dusán. 1064

Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kérek

Garantált 80% beliscei

ECETSAV

kilogrammonként 100 koronáért

kapható a „Vegyiparnál“.

Eladási iroda:

Kurländer Imre
Veliki Becskerek.